ADVIES

Addendum Integrale Suïcidepreventie

Vastgesteld vergadering ASD Centraal – 24 september 2026

Aan	College van Burgemeester en Wethouders van Leeuwarden
Van	Adviesraad Sociaal Domein Leeuwarden
Betreft	Addendum Integrale Suïcidepreventie – Gezondheidsnota Samen Gezond 2024–2028

Advies

De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) heeft het Addendum Integrale Suïcidepreventie besproken. Voorafgaand aan de interne bespreking in de themagroep Zorg & Welzijn heeft de betrokken beleidsmedewerker van de gemeente het addendum, de achtergronden en de voorgenomen aanpak toegelicht. De themagroep heeft het onderwerp vervolgens vanuit het perspectief van inwoners besproken.

De ASD kan zich vinden in de ambitie en de gekozen integrale aanpak. Suïcidepreventie is niet uitsluitend een verantwoordelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg. Juist het tijdig herkennen van signalen, het bespreekbaar maken daarvan en het verbinden van zorg, welzijn, onderwijs, veiligheid en het sociaal domein zijn van belang. Het addendum kiest terecht voor deze brede benadering.

De ASD ziet de belangrijkste uitdaging dan ook niet zozeer in de geformuleerde voornemens, maar in de vertaling daarvan naar de praktijk: van het wat naar het hoe. Hoe worden de ambities concreet en merkbaar voor inwoners? Hoe wordt een bredere groep inwoners betrokken? En hoe zorgen we ervoor dat ook mensen die niet vanzelfsprekend in beeld zijn bij zorg of ondersteuning worden bereikt?

De ASD adviseert positief over het addendum en geeft het College daarbij de volgende aandachtspunten mee:

1. Maak concreet wat inwoners van deze aanpak gaan merken

Het addendum bevat duidelijke ambities, beleidslijnen en gewenste resultaten. De vertaling daarvan vindt jaarlijks plaats in een actieplan. De ASD adviseert om daarin niet alleen activiteiten en indicatoren op te nemen, maar steeds de vraag te beantwoorden: wat betekent dit concreet voor een inwoner die zich zorgen maakt over zichzelf of iemand in zijn omgeving? Waar kan iemand terecht, wie pakt het signaal op en hoe wordt voorkomen dat iemand tussen organisaties of verantwoordelijkheden terechtkomt?

2. Betrek een bredere groep inwoners bij de uitvoering

Bij de voorbereiding zijn ervaringsdeskundigen, naasten, nabestaanden en netwerkpartners betrokken. Dat is waardevol. De ASD adviseert deze participatie in de uitvoeringsfase te verbreden. Suïcidepreventie raakt niet alleen mensen die al met zorg of ondersteuning te maken hebben. Het vraagt ook om betrokkenheid van inwoners, verenigingen, buurten, vrijwilligersorganisaties en andere plekken waar mensen elkaar in het dagelijks leven ontmoeten. Daarbij hoort begrijpelijke en toegankelijke communicatie.

3. Geef jongeren en het voortgezet onderwijs nadrukkelijk een plaats

De cijfers voor Leeuwarden geven hiervoor alle aanleiding. Van de onderzochte jongeren rapporteerde 25,1% suïcidegedachten en onder jongvolwassenen was dit 36,5%. Beide percentages liggen boven het Friese gemiddelde. De ASD vraagt daarom bijzondere aandacht voor jongeren en voor de omgeving waarin zij opgroeien, waaronder het voortgezet onderwijs. Jongeren ervaren op verschillende terreinen druk en hoge verwachtingen. Het gaat daarbij niet alleen om het herkennen van ernstige signalen, maar ook om preventie, mentale weerbaarheid, het bespreekbaar maken van problemen en weten waar laagdrempelige ondersteuning beschikbaar is.

De ASD adviseert daarbij jongeren, waaronder scholieren, zelf actief te betrekken bij de verdere ontwikkeling én uitvoering van de aanpak. Niet alleen praten over jongeren, maar ook met jongeren kan helpen om beter te begrijpen wat zij nodig hebben en welke vormen van ondersteuning en communicatie hen daadwerkelijk bereiken.

Daarnaast vraagt de ASD aandacht voor de rol en invloed van sociale media in het leven van jongeren. In het voorliggende addendum wordt hier niet specifiek op ingegaan. De ASD adviseert om bij de verdere uitwerking te onderzoeken welke betekenis sociale media hebben voor zowel risico's en ervaren druk als voor signalering, preventie, informatie en het bereiken van jongeren.

4. Bewaak de balans tussen gemeentelijke verantwoordelijkheid, expertise en middelen

De ASD constateert dat ook op dit terrein een nieuwe wettelijke verantwoordelijkheid bij gemeenten is neergelegd. Tegelijkertijd is de problematiek complex en vraagt deze om specifieke deskundigheid, continuïteit en goede samenwerking met professionele en maatschappelijke partners.

De ASD adviseert het College daarom kritisch te blijven volgen of de ambities, beschikbare expertise, uitvoeringscapaciteit en financiële middelen met elkaar in balans zijn. Wanneer blijkt dat de wettelijke opdracht lokaal niet verantwoord kan worden uitgevoerd met de beschikbare middelen en expertise, vraagt dit naar onze mening ook om agendering richting Rijk en andere betrokken overheden.

Tot slot

De ASD ondersteunt de richting van het addendum. De maatschappelijke betekenis ervan zal uiteindelijk niet worden bepaald door de kwaliteit van de beleidsvoornemens, maar door de wijze waarop deze in de praktijk worden uitgevoerd.

Daarom adviseert de ASD het College om bij de jaarlijkse actieplannen steeds zichtbaar te maken hoe inwoners worden betrokken, welke concrete resultaten voor hen worden nagestreefd en wat uit hun ervaringen wordt geleerd. Daarmee kan de voorgestelde cyclus van monitoren, leren en verbeteren daadwerkelijk vanuit het inwonerperspectief worden ingevuld.

Adviesraad Sociaal Domein Leeuwarden

September 2026